

Růžena Zátková. Jméno snad jediné české futuristické malířky je pro Čechy téměř neznámé. Tato žena se za svůj krátký život proslavila pouze v Itálii, proto bývá často řazena spíše k italským futuristům. Na českou scénu už však proniknout nestihla. S jejím životem a dílem se nyní můžeme seznámit na výstavě v Císařské konírně Pražského hradu.

Psal se rok 1909, když se v Itálii začal rozvíjet nový umělecký směr, futurismus. Umělci tohoto avantgardního stylu zpočátku hledali své inspirace v kubismu, později ztvárňovali geometrickou abstrakci s prvky konstruktivismu a v poslední řadě vytvářeli vzdušné malby, tzv. aeropittura. Odmítali náboženství, moralismus a většina italských futuristů se dokonce hlásila k fašismu. Za zakladatele tohoto směru je považován italský anarchistický básník a spisovatel Filippo Tommaso Marinetti, který vydal v Paříži roku 1909 Futuristický manifest. Tento program ovlivnil i několik našich umělců. Mezi přední české malíře tohoto stylu se řadí například Bohumil Kubišta či Otto Gutfreund.

Mimo ně futurismus oslovil i Růženu Zátkovou, dceru z bohaté jihočeské rodiny. Ta se rozhodla jako mladá malířka odcestovat do Říma po boku svého manžela, bohatého ruského diplomata. Zde se setkala s mnoha známými futuristy. Svou experimentální tvorbou začala vytvářet koláže, plastiky a abstraktní obrazy. Sám Marinetti byl jejími pracemi tak okouzlen, že jí v Itálii uspořádal dvě samostatné výstavy. Tato žena totiž předčila svou dobu. Pracovala s kartonem, plechem, korálky a sklem, pomocí nichž vytvářela výjimečné asambláže. V roce 1923 se chystala uskutečnit svou první výstavu v Praze, bohužel však v témže roce zemřela na tuberkulózu.

Nyní máme první příležitost prohlédnout si alespoň některá z jejích děl, která se dochovala. Vystavovány však nejsou jen malby a křehké koláže, ale i dopisy, skicáky a fotodokumentace, ztvárňující zajímavý osud této umělkyně. Výstava věnovaná malířce Růženě Zátkové bude probíhat až do 31. 7. 2011.

Převzato ze stránek LaCultura.cz.

Výstava na Pražském hradě představí jedinou českou futuristku Růženu Zátkovou

První ucelený pohled na krátký život a syntetické dílo zřejmě jediné české futuristky Růženy Zátkové (1885-1923) představí nová výstava v Císařské konírně Pražského hradu s názvem Růžena: Příběh malířky Růženy Zátkové. Zátková, která úzce spolupracovala s vůdčí osobností italského futurismu F. T. Marinettim, žila a tvořila převážně v zahraničí a jejímu proniknutí na domácí scénu zabránila její předčasná smrt. Zátkové dílo zahrnuje širokou škálu projevů – koláže, kinetické asambláže, plastiky, ale také ilustrace inspirované perskými miniaturami, abstraktní obrazy, realistické kresby a primitivistická či ryze dekorativní díla, dokonce i scénář futuristického divadelního představení. Konceptce výstavy vychází z dlouhodobého studia zahraničních archivů (Itálie, USA, Rusko, Švýcarsko a Chorvatsko) a odborné literatury. Představuje dochovaná díla ze soukromých sbírek (Řím, Milán, Londýn aj.) v konfrontaci s paralelními výtvarnými projevy jí blízkých autorů (futuristé, ruská avantgarda, Ivan Meštrović) i bohatou dokumentaci. Součástí expozice je i soudobá rekonstrukce plastiky Beranidlo, která se dochovala jen na fotografii.

Růžena Zátková strávila větší část života v zahraničí (Mnichov, v roce 1910 se provdala a odstěhovala do Říma, Paříž, Mallorca, Švýcarsko). Žákyně Antonína Slavíčka, ovlivněná mnichovským symbolismem, přijala futurismus a učila se od významného italského umělce Giacoma Bally. Jejími blízkými přáteli byli ruští umělci Natálie Gončarová a Michail Larionov, Igor Stravinskij jí věnoval svou vokální skladbu Čtyři ruské rolnické písně. Sblížila se rovněž s významným chorvatským sochařem Ivanem Meštrovičem. Po rozvodu s ruským diplomatem Vasilijem Chvoščinským si Zátková vzala levicového novináře Artura Cappu, bratra budoucí Marinettiho ženy Benedetty. Zemřela v roce 1923.

Z úvodního textu k výstavě Růžena: Příběh malířky Růženy Zátkové.